

DN granskar.

Sjukhus tvingas hjälpa Karolinska korta köerna

8700 patienter står just nu i operationskö till Karolinska universitetssjukhuset – nära en fjärdedel är barn. Fler än tre gånger så många har väntat längre än 90 dagar på behandling och operationer, jämfört med 2014.

Nu måste andra sjukhus, som själva har stora problem, hjälpa till.

Anna Gustafsson, text
Lisa Röstlund, text

● Enligt 2014 års bokslut hade 755 patienter väntat längre än vårdgarantins 90 dagar på operation och behandling på Karolinska universitetssjukhuset.

Sedan dess har sjukhuset omorganiserats och flytten in till Nya Karolinska påbörjats.

Samtidigt som nästa fas av flytten planeras står 8700 patienter i kö för operation, visar nya siffror från Karolinska som DN tagit del av.

2721 har fått vänta längre än 90 dagar på operation och behandling, mer än tre gånger så många som för fyra år sedan.

– Kön har ökat konstant sedan 2014. Det är som en tsunami, säger en källa till DN. Sjuksköterskor slutar en masse.

DN har i flera artiklar rapporterat om problemen. Under sommaren fastnade 20 cancerpatienter i behov av akut operation i köer. Sjukhusets tidigare produktionsdirektör förnekade köerna inför landstinget och Karolinska tackade även nej till operationshjälp från Danderyd, har DN avslöjat. Efteråt visade det sig att två patienter avlidit efter att operationerna försenats.

Enligt Annika Tibell, biträdande sjukhusdirektör på Karolinska pekar siffrorna åt rätt håll: kön har minskat med 500 under hösten.

Hon anser att siffrorna ska ställas i proportion till 32000, det totala antalet planerade operationer som sjukhuset utför på ett år.

– Det är 2285 patienter som gått

över vårdgarantin om 90 dagar. Men visst är det en för lång kö. Den är inte i nivå med vår ambitionsnivå. Och när vi nu fortsätter att flytta in på Nya Karolinska under 2018 drar vi ner på kapaciteten. Därför är det viktigt att reducera kön, säger hon.

Det finns exempel på hur patienter avlidit i kön, bland annat i cancerköerna i somras.

Hur påverkar det patientsäkerheten när ni har de här köerna?

– När det gäller lex Maria-anmälningarna som är relaterade till cancerkön så väntar vi fortfarande på Ivos bedömning. Jag vill inte verifiera att patienter avlidit på grund av väntan, säger Annika Tibell.

Enligt Karolinska är cancerkön nu på de flesta områden ”inom rimlig kontroll”.

Nästan en fjärdedel av operationskön, 1800, utgörs av barn. Enligt Svante Norgren, chef för Tema Barn, inkluderar siffran även barn som behöver sövas ned för ingrepp.

– I själva verket är det 1100 barn som väntat på operation, varav 500 väntat mer än 90 dagar. Kön har krympt under hösten, säger han.

För att minska kön har Karolinska gjort flera upphandlingar av operationer, vilket DN tidigare berättat. Hjärtpatienter har skickats till Örebro för operationer, till en kostnad av 12 miljoner kronor.

Barn skickas till Nacka, Uppsala och Linköping för olika ingrepp. Inom barnsjukvården har fler intensivvårdsplatser kunnat öppnas, bland annat efter att väggar tagits upp mellan enkelrummen på Nya Karolinska.

– I dagsläget har vi i stället svårigheter med att kunna öppna vanliga slutenvårdsplatser och tekniska problem, säger Svante Norgren.

340 miljoner kronor för att avskaffa vårdköer fram till sommaren, på Karolinska berörs 2800 väntande. Inriktning på barn- och cancersjukvården, och målet är att 90 procent av patienterna ska få vård inom 90

Vårdköerna på Karolinska universitetssjukhuset

Källa: Orbit

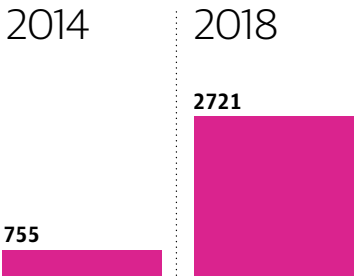
Nybesök	
totalt	8 784
varav barn	1 104
varav medicinskt orsakad eller frivillig väntan	3 348
varav omfattas av vårdgarantin	5 436

Behandling	
totalt	3 256
varav barn	57
varav medicinskt orsakad eller frivillig väntan	464
varav omfattas av vårdgarantin	2 792

Operation	
totalt	8 674
varav barn	1 836
varav medicinskt orsakad eller frivillig väntan	2 291
varav omfattas av vårdgarantin	6 383

Antal som stått i kö till operation och behandling i mer än 90 dagar

Källa: Orbit, årsbokslut 2014

Varken han eller Annika Tibell vill koppla köproblemen till den nya organisationen.

– Orsaken till köerna är svårigheten att rekrytera sjuksköterskor. Men naturligtvis påverkas produktionen när man flyttar in i ett nytt sjukhus. Verksamhetsmodellen införs i olika faser. Inom vissa flöden ser vi tydliga positiva effekter, säger Annika Tibell.

Andra sjukhus i länet ska nu hjälpa Karolinska att operera. Exempelvis har 30 operationer gjorts för Karolinskas räkning under hösten på Södertälje sjukhus. Under våren ska vissa barnoperationer utföras där.

– Det här sjukhuset är litet i jämförelse, men då Karolinska har tydliga problem så ska vi så klart lösa det här gemensamt, säger Sven Klaesson, tillförordnad sjukhusdirektör på Södertälje sjukhus.

Samtidigt genomgår sjukvården i länet en stor omställning, då vård ska flyttas ut från Karolinska i enlighet med den så kallade framtidsplanen. Läget är ansträngt, då det råder vårdplatsbrist och brist på sjuksköterskor. Under 2017 har fyra av länets stora akutmottagningar fått kritik av Inspektionen för vård och omsorg, Ivo, för att patienter övernattar på akuten i väntan på vårdplats. Sjukhusen väntas också ta ett större ansvar för de akuta patienterna då Karolinska från den 1 maj övergår till att ha en intensivakut och akutbesök har börjat styras om till andra sjukhus.

Johan Styrud, ordförande för Stockholms läkarförening och överläkare i kirurgi vid Danderyds sjukhus, tycker att samordningen fungerar dåligt.

– Det svänger väldigt fort. Ena stund ska patienter vara här, nästa stund ska patienter inte vara här. Det är väldigt ryckig planering, och dålig kommunikation vilket leder till en pressad situation både för personalen här och för patienterna.

– Senaste åren har det varit en toppstyrd tyshetskultur från landstingets håll, där man inte lyssnat på verksamheterna. Det är väldigt olyckligt, för det här är något man löser främst genom samarbete.

operationer utföras på St Göran, Danderyd, Norrtälje, Södertälje och Södersjukhuset.

● 69 patienter har skickats till Örebro till en kostnad av 11665000 kronor. Sex barn till Linköping.

Jaklin Bezatto känner ilska över att

Familjen:

Rebecca, 7, saknar honom varje dag.

– Pappa var rolig ända tills han fick ligga på sjukhus. Men han var rolig då också.

Daniel Bezatto, 35, fick canceroperationen uppskjuten i tre månader. När hans mage till slut öppnades på Karolinska universitetssjukhuset i Solna var det för sent. Familjen hävdar att han fick vänta för länge – sjukhuset uppger att köer inte var orsaken.

● På dörren till hennes rum hänger en teckning på brun kartong. Det är en ”minneskarta”, berättar Rebecca. Där finns hon, som är glad, hennes pappa, som är glad, en massa hjärtan och en munk med pastellfärgat strössel. Dagen pappa inte kunde prata längre från sjukängens, och dagen hon fick bära bilden på honom vid kyrkan, kommer hon ihåg utan karta.

– Rebecca är väldigt verbal och kan nyansera hur hon känner. Det går upp och ned, vissa dagar är bättre, vissa sämre. Hon har traumatiserat sina klasskompisar så att alla går omkring och funderar på

Fakta.

Vårdgarantin

● Alla patienter har rätt till vård inom 30 dagar för nybesök och inom 90 dagar för operation och behandling.

● Den borgerliga alliansen i Stockholms läns landsting har skjutit till

dagar. På Karolinska är siffran för operationer nu 72 procent.

Karolinskas åtgärder mot köerna

● Upphandlingar av vård med Aleris, Capio och Ryggkirurgiskt centrum. Inom landstinget ska vissa